

Z teórie vyučovania matematiky - Motivácia :)

UPOZORNENIE

Vnútorne príčiny správania sa človeka (z latinského *moveo* - hýbem).

O **primárnej motivácii** hovoríme vtedy, ak príčinou správania sa sú impulzy - vnútorné podnety. Je mimoriadne dôležitá pri učení. Žiak sa vtedy učí pre samotnú činnosť, v matematike napr. pre radosť z počítania, z riešenia úloh. Teda „núti“ jedinca niečo robiť pre vlastné uspokojenie, pre vlastný zážitok. Navodiť situáciu primárnej motivácie je ťažké, ale potrebné. Nemožno však zanedbávať ani **sekundárnu motiváciu**. Tá je založená na vonkajších podnetoch a vhodne dopĺňa primárnu, najmä v školskej praxi. Tu ju reprezentujú klasické motivačné činitele ako odmena, trest a klasifikácia žiakov. Ideálne pôsobí prerastanie sekundárnej motivácie do primárnej (nadaný žiak sa učí najskôr pre známku, neskôr však objaví „čaro“ hľadania, bádania a uspokojovania zvedavosti). Skutočne podstatné je zvnútornenie vonkajších podnetov, zmena sekundárnych motívov na primárne. To je aj najdôležitejšia úloha učiteľa. Súčasné výskumy ukazujú prevládanie sekundárnych motívov. Tak napríklad B. A. Rosenfeld zistoval, čo motivuje učenie starších žiakov a zhrnul niekoľko oblastí motívov.

A. Oblasť zámerných (primárnych) motívov

1. Učenie ako samoučel (radosť z učenia, zábava, napätie, vzrušenie z neznámeho, radosť z riešenia problémov).

B. Oblasť zámerných (sekundárnych) motívov.

1. Učenie za účelom osobných výhod (úsilie po materiálnom zisku, sociálnom postavení).
2. Učenie na základe sociálnej identifikácie (pre radosť blízkych osôb, svojich vzorov).
3. Učenie ako očakávanie úspechu a vyhnutie sa neúspechu (stupňovanie sociálnych náhľadov, resp. vyhnutie sa blamáži).
4. Učenie ako dôsledok tlaku a prinútenia (autoritatívne opatrenia, strach z trestu).
5. Učenie pre výčitky svedomia (uznanie príkazových a zákazových noriem, životné záväzky, pocit zodpovednosti).
6. Učenie na základe vytýčenia praktických životných cieľov (povolanie, životné postavenie a iné ciele).
7. Učenie pre spoločenské požiadavky (stotožnenie sa so spoločenskými normami, svetonázorovými princípmi a politickými cieľmi spoločnosti).

Motiváciu výrazne ovplyvňujú viaceré zložky, napríklad záujem, vytyčovanie cieľov a iné. Záujem sám o sebe je motívom, ale súčasne aj produktom poznávacej činnosti. Je veľmi dôležité, aby štúdium čo možno najviac uspokojovalo záujmy študujúcich. Rozhodujúci je pritom vnútorný postoj. Tvorivý prístup k učeniu vyžaduje radostné očakávanie vedomostí.

[Metódy kontroly dosiahnutých výsledkov](#) □

[Osvojenie si pojmov a zavádzanie nových](#) □